

افزایش بودجه محرومیت زدایی

اعتبارات محرومیت زدایی در بودجه امسال تقویت شده است. به گزارش ایسنا، داود منظور، معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور گفت: لازم است برش استانی برنامه جهش تولید با مشارکت مردم، توسط سازمان های مدیریت و برنامه ریزی استان ها با مشارکت سایر دستگاه های استانی، تهیه و تنظیم شود تا هر یک از استان ها مسئولیت و سهم خود را در این برنامه ایفا کنند. او گفت: امسال، همه ما باید تمام توان و ظرفیت های موجود را به کار بگیریم تا شعارها و برنامه های دولت در خدمت رسانی به مردم به ثمر بنشینند. منظور افزود: پیام دولت سیزدهم، امیدآفرینی برای مردم است و عملکرد کارگزاران نظام باید به گونه ای باشد که مردم احساس کنند دولت مسائل آنها را متوجه می شود و با داشتن برنامه مشخص، مشکلات مردم را حل می کند. او همچنین تاکید کرد: در هر استان، لازم است که نقشه توسعه شهرستان ها بر اساس برنامه هفتم پیشرفت به روز رسانی شود.

تورم سالانه به ۳۸/۸ درصد رسید

در نرخ تورم نقطه به نقطه تولیدکننده، رکوردشکنی داشتیم و این نرخ از ۴۰/۷ درصد در فروردین ۱۴۰۲ به ۲۲/۸ درصد در فروردین امسال رسید. به گزارش بانک مرکزی، محمدشیرجیان، معاون اقتصادی بانک مرکزی گفت: نرخ تورم سالانه تولیدکننده نیز از ۳۶/۶ در فروردین ۱۴۰۲، به ۳۱/۲ درصد در فروردین امسال رسید و نرخ رشد اقتصادی با نفت در ۹ ماهه ۱۴۰۲ نیز به ۴/۵ درصد رسید. او ادامه داد: همچنین با اجرا و پیگیری دقیق سیاست های پولی، نرخ رشد پایه پولی در سال ۱۴۰۲ روند نزولی قابل توجهی را تجربه کرد؛ به طوری که نرخ این شاخص مهم پولی و تأثیرگذار در تورم نسبت به رقم فروردین سال ۱۴۰۲ که ۴۵ درصد بود با ۱۶/۹ درصد کاهش، در پایان اسفندماه ۱۴۰۲ به ۲۸/۱ درصد رسید. او افزود: رشد پول نیز از ۶۵/۲ درصد در پایان سال ۱۴۰۱ به ۱۷/۵ درصد در پایان اسفندماه سال گذشته کاهش یافت.

افزایش ظرفیت تولید برق

از ابتدای دولت سیزدهم تاکنون حدود ۹ هزار مگاوات به ظرفیت تولید برق کشور افزوده شده است. مصطفی رجبی مشهدی، مدیرعامل شرکت توانیر به باشگاه خبرنگاران جوان گفت: هر چند از ابتدای دولت سیزدهم تاکنون حدود ۹ هزار مگاوات به ظرفیت تولید برق کشور افزوده شد، اما رشد مصرف برق در کشور بسیار بالاست؛ به طوری که در فروردین امسال به حدود ۶ درصد رسید، در حالی که این رشد در ۱۰ سال گذشته ۴/۷ درصد و سال قبل ۵/۷ درصد بود. مدیرعامل توانیر افزود: از آغاز سال جدید تاکنون، مصرف برق صنایع بزرگ کشور نسبت به سال گذشته ۱۵ درصد افزایش داشته است. او پایین بودن قیمت انرژی و استفاده از کولرهای گازی را از دلایل افزایش مصرف برق اعلام کرد و گفت: در بخش مولد کشور هم تقاضا رو به افزایش است و طی ۵۰ روزی که از آغاز سال جدید گذشته، رشد صنایع بزرگ کشور نسبت به سال قبل ۱۵ درصد بیشتر شد.

تهدید اقلیم و جنگ

هم میهن گزارش ۶ نهاد بین المللی درباره امنیت غذایی را بررسی کرد

فاطمه لطفی

مترجم و روزنامه نگار

بر اساس گزارش های نهادهای جهانی فائو، مجمع جهانی اقتصاد، بانک جهانی، سیستم اطلاعات بازار کشاورزی، شبکه اطلاعات امنیت غذایی و آکسفام، «ناامنی غذایی» در اکثر کشورهای جهان که درآمد کم یا متوسط رو به پایین دارند و نیز در کشورهایی که به نحوی درگیر جنگ هستند، تشدید شده و قیمت مواد غذایی هم افزایش یافته است. این نهادها عوامل بسیاری را برای توضیح دلایل این افزایش ناامنی غذایی ذکر کرده اند؛ از جمله این عوامل و البته مهمترین آنها تغییرات اقلیم و جنگ است که به کمبود و افزایش قیمت محصولات کشاورزی و در نتیجه مواد غذایی منجر شده است. این دو عامل در مناطقی چون خاورمیانه دست به دست هم داده و شدت بحران های به وجود آمده را بیشتر کرده اند اما تنها نمی توان از تأثیر جنگ و تغییر اقلیم گفت. بی ثباتی اقتصادی و سیاسی دیگر عاملی است که باعث شده بحران غذا در دنیا بیشتر از گذشته نمود داشته باشد. حال نگاه مختصری داریم به گزارش هایی که این نهادها در خصوص وضعیت قیمت های جهانی مواد غذایی و دلایل افزایش آنها منتشر کرده اند.

گزارش مجمع جهانی اقتصاد WEF

مجمع جهانی اقتصاد در گزارش «ریسک های جهانی ۲۰۲۴» که در ماه ژانویه سال جاری منتشر شد، ریسک هایی که

جهان با آن ها روبه روست را در ۵ گروه اقتصادی، محیط زیستی، ژئوپلیتیکی، اجتماعی و فناوری قرار داده است. می توان گفت همه این ۵ گروه به نوعی می توانند بر زنجیره تامین غذا و امنیت غذایی و نیز قیمت مواد غذایی تأثیر داشته باشند.

به طور خلاصه بر اساس این گزارش، در کوتاه مدت، یعنی بازه دو ساله، اطلاعات غلط، اقلیم نامساعد، قطبی سازی جوامع، حملات سایبری، درگیری های مسلحانه بین کشورها، فقدان فرصت های اقتصادی، تورم، مهاجرت های اجباری، رکود اقتصادی و آلودگی به ترتیب ۱۰ ریسک بزرگی هستند که تا دو سال آینده دنیا را تهدید می کنند. اما همین گزارش در بلندمدت، یعنی بازه ۱۰ ساله، ۱۰ ریسک بزرگی را که تهدیدی برای دنیا هستند به شرح زیر طبقه بندی می کند: اقلیم نامساعد، تغییرات بحرانی در سیستم کره زمین، از بین رفتن تنوع زیستی و فروپاشی اکوسیستم، کمبود منابع طبیعی، اطلاعات غلط، پیامدهای نامطلوب فناوری های هوش مصنوعی، مهاجرت های اجباری، حملات سایبری، قطبی سازی جوامع و آلودگی، ما در این گزارش به دیگر تهدیداتی که مجمع جهانی اقتصاد به آنها اشاره کرده است، نمی پردازیم. اما نگاهی اجمالی به همین ۱۰ تهدید اول نشان می دهد که در بلندمدت چهار تهدید اول این طبقه بندی و نیز تهدید دهم به طور مستقیم قادر است امنیت غذایی مردم را در تمام دنیا و به ویژه کشورهای با درآمد پایین و ناپایدار از نظر اقتصادی و سیاسی در معرض خطر قرار دهند. از سویی تهدید مهاجرت های اجباری نیز می تواند به طور غیرمستقیم با تحت فشار قرار دادن جوامعی که جمعیت آنها به واسطه همین مهاجرت ها افزایش می یابد، بر قیمت مواد غذایی و در نتیجه امنیت غذایی تأثیر داشته باشد. اطلاعات غلط و حملات سایبری نیز از این قاعده مستثنی نیستند. به عنوان مثال حملات سایبری به سیستم های تامین مواد غذایی یک کشور می تواند خسارات جبران ناپذیری بر زنجیره تامین غذای جهان وارد آورد. در ماه فوریه، مجمع جهانی اقتصاد هشدار داده بود که اقلیم نامساعد بر قیمت ۵ محصول غذایی ویژه تأثیر مخربی خواهد داشت. این ۵ محصول عبارتند از: سویا، روغن زیتون، برنج، سیب زمینی و کاکائو.

یکی از دلایلی که این نهاد برای افزایش قیمت این مواد غذایی عنوان کرده است، تغییرات شدید دما و تابستان فوق العاده گرم و خشک در اروپا، ایالات متحده و آسیا بوده که باعث برداشت ضعیف محصولات کشاورزی شده است. بر اساس گزارش بی بی سی جهانی، در ماه فوریه ۲۰۲۴، قیمت کاکائو در سطح جهانی به رکورد بالایی رسید، زیرا محصولات تولیدی غرب آفریقا، به ویژه غنا و ساحل عاج که از بزرگترین تولیدکنندگان کاکائو در دنیا هستند، تحت تأثیر آب و هوای خشک و ال نینو بودند؛ در نتیجه هزینه مواد تشکیل دهنده شکلات دو برابر شد. تابستان گرم و طولانی در بسیاری از مناطق مدیترانه به درختان زیتون آسیب رساند و در نتیجه قیمت روغن زیتون به بالاترین حد خود رسید. بین آوریل ۲۰۲۲ و مه ۲۰۲۳ میانگین دما در کشورهای نظیر اسپانیا، یکی از تولیدکنندگان بزرگ روغن زیتون، ۲/۵ و گاه تا ۴ درجه سانتی گراد بالاتر بود. بارندگی کم و کاهش ذخایر آب در این مناطق بر خسارات وارده افزود. تغییر اقلیم از ایتالیا تا هند بر کشاورزان برنج کار هم خسارات زیادی وارد کرده است. ایتالیا حدود ۵ درصد از برنج اتحادیه اروپا را تامین می کند اما در ماه مارس ۲۰۲۳ با دومین خشکسالی این کشور، تولید برنج کاهش یافت. در ژوئیه ۲۰۲۳ قیمت برنج در آسیا به بالاترین سطح خود در دو سال گذشته رسید و در هند باران های موسمی در هنگام به محصول برنج این کشور خسارت زد و باعث توقف صادرات برنج شد. کمربند برنج کالیفرنیا ایالات متحده هم در سال ۲۰۲۲ تحت تأثیر خشکسالی بود و برداشت محصول به نصف رسید. این خشکسالی خسارتی ۷/۳ میلیارد دلاری را به بار آورد و ۵۳۰۰ شغل را نابود کرد. در سال ۲۰۲۳، غرب میانه ایالات متحده بدترین خشکسالی خود را از سال ۲۰۱۲ تجربه کرد که بر تولید سویا تأثیر منفی گذاشت. تخمین زده می شود سال گذشته ۴/۱۶ میلیارد بوشل سویا در ایالات متحده تولید شد که در مقایسه با سال قبل تقریباً ۱۰۶ میلیون بوشل کاهش یافت. بوشل واحد اندازه گیری محصولات کشاورزی است. خشکسالی در آرژانتین ۲۷ درصد از حجم دانه های سویا کاست و این کشور برای سرپا نگه داشتن کارخانجات سویای خود مجبور به واردات سویا از پاراگوئه، بولیوی و برزیل شد. بخش بزرگی از خوراک دام ها از سویا تامین می شود و کمبود سویا به کمبود گوشت منتهی می شود که خود باعث بالا رفتن قیمت محصولات گوشتی می شود. اما بلومبرگ گزارش داد که باران های شدید در اروپا در پاییز ۲۰۲۳ باعث وارد آمدن خسارت به مزارع سیب زمینی و افزایش فساد این محصول شد. هلند، چهارمین تولیدکننده بزرگ سیب زمینی در اروپا و بلژیک بیشترین آسیب را دیدند. در نتیجه قیمت سیب زمینی در اروپا افزایش یافته و به بالاترین سطح خود در ۱۴ سال گذشته رسید. آب و هوای مرطوب اروپا به تولید چغندر قند این منطقه هم خسارت زده بود. این در حالی است که ناسا می گوید به دلیل شرایط اقلیمی نامطلوب احتمالاً تا سال ۲۰۳۰ تولید ذرت در دنیا تا ۲۴ درصد کاهش یابد. آمارهای گویند کمتر از ۴ درصد بودجه ای که در دنیا برای مقابله با اثرات نامطلوب تغییرات اقلیم در نظر گرفته شده، به کشاورزی و امنیت غذایی اختصاص یافته است.

گزارش فائو

سازمان غذا و کشاورزی ملل متحد (فائو) شاخصی دارد به نام آفا اف پی آی که به شاخص قیمت مواد غذایی مشهور است؛ این شاخص تغییر ماهانه قیمت های بین المللی سبیدی از کالاهای غذایی، میانگین پنج شاخص قیمت گروه کالایی را اندازه می گیرد. آفا اف پی آی در آوریل ۲۰۲۴ به ۱۱۹/۱ واحد رسید یعنی ۱/۳ واحد نسبت به ماه مارس افزایش داشت، زیرا شاخص قیمت گوشت و روغن نباتی و غلات افزایش یافته اما در شاخص قند و محصولات لبنی شاهد کاهش شاخص بودیم.

شاخص قیمت غلات فائو در آوریل به طور متوسط ۱۱۱/۲ واحد بود یعنی ۰/۳ واحد نسبت به مارس افزایش داشت اما ۲۵ واحد کمتر

از مقدار آوریل ۲۰۲۳ بود. میانگین قیمت جهانی گندم صادراتی در ماه آوریل پس از سه ماه متوالی کاهش، تثبیت شد. فشار صعودی قیمت ناشی بود از نگرانی ها در مورد شرایط نامطلوب محصولات که بر برداشت سال ۲۰۲۴ در بخش هایی از اتحادیه اروپا، فدراسیون روسیه و ایالات متحده آمریکا تأثیر گذاشته بود. در مقابل قیمت های صادراتی ذرت در ماه آوریل افزایش یافت که عمدتاً تحت تأثیر تقاضای بالایی واردات و نیز اختلالات لجستیکی به دلیل آسیب به زیرساخت های لوکراین و کاهش چشم انداز تولید در برزیل بود. قیمت جهانی جو نیز افزایش یافت در حالی که قیمت سورگوم (ذرت خوشه ای) در آوریل کاهش یافت. شاخص قیمت تمام انواع برنج های فائو (FAO All Rice Price Index) ۱/۸ درصد کاهش یافت. شاخص قیمت روغن نباتی فائو به طور متوسط ۱۳۰/۹ واحد بود یعنی ۰/۳ واحد نسبت به ماه قبل رشد داشت و بالاترین میزان را در ۱۳ ماه گذشته به ثبت رساند. این افزایش به دلیل قیمت های بالاتر روغن آفتابگردان و کلازاست اما قیمت های بین المللی روغن پالم در ماه آوریل روند کاهشی داشت که عمدتاً تحت تأثیر تولید فصلی بالا در کشورهای تولیدکننده بود. قیمت جهانی سویا پس از یک بهبود کوتاه مدت در ماه آوریل کاهش یافت چون چشم انداز عرضه از آمریکای جنوبی بهبود داشت. در مقابل، قیمت های بین المللی روغن آفتابگردان و روغن کلزا به دلیل افزایش تقاضا و شرایط اقلیمی نامساعد اروپا، بالا رفت. شاخص قیمت لبنیات فائو در ماه آوریل به طور متوسط ۱۲۳/۷ واحد بود که نسبت به ماه مارس افت ناچیز ۰/۳ واحدی داشت. قیمت های بین المللی شیر خشک بدون چربی بیشترین کاهش را داشته که عمدتاً ناشی از تقاضای کم به ویژه در اروپای غربی بود. قیمت جهانی پنیر اندکی کاهش یافت اما قیمت جهانی کره افزایش داشت. شاخص قیمت گوشت فائو در آوریل به طور متوسط ۱۱۶/۳ واحد بود که ۱/۹ واحد نسبت به ماه مارس افزایش داشت. در ماه آوریل، قیمت های بین المللی گوشت طیور و گاو به دلیل تقاضای کشورهای خاور میانه، افزایش یافت. قیمت گوشت گوسفند به دلیل انتظارات بازار برای کاهش فصلی عرضه در اقیانوسیه اندکی افزایش یافت.

شاخص قیمت شکر فائو در آوریل به طور متوسط ۱۲۷/۵ واحد بود یعنی ۵/۹ واحد کاهش نسبت به ماه مارس. کاهش قیمت جهانی شکر بیشتر به بهبود چشم انداز عرضه جهانی به ویژه به دلیل تولید بیش از پیش بیینی های قبلی در هند و تایلند مربوط می شود. بهبود بارندگی در برزیل در اواخر مارس و اوایل آوریل، پس از یک دوره طولانی شرایط اقلیمی خشک، نگرانی از کاهش عرضه را تخفیف داد. البته تضعیف ارزش رسال برزیل در برابر دلار آمریکا و نیز افزایش قیمت بین المللی نفت خام و اتانول در برزیل باعث کاهش قیمت جهانی شکر شد.

گزارش بانک جهانی

در ۱۱ آوریل امسال بانک جهانی گزارش خود را با عنوان «امنیت غذایی» به روز رسانی کرد. در این گزارش آمده که نسبت به ۲۸ ماه مارس که گزارش قبلی منتشر شده بود، شاخص قیمت محصولات کشاورزی نزدیک به ۳ درصد افزایش یافته است. این گزارش تاکید دارد که تورم داخلی قیمت های مواد غذایی در کشورهای با درآمد کم و متوسط همچنان بالاست. از سویی مصرف غذاهای فرآوری شده ناسالم مانند نودل ها و نوشابه های گازدار شایع تر و امکان دسترسی به آنها بیشتر شده است. این گزارش می گوید نسبت به گزارش ماه مارس، در میان غلات قیمت ذرت و برنج یک درصد کاهش داشت در حالی که قیمت گندم ۳ درصد افزایش یافت. قیمت ذرت نسبت به مدت مشابه سال قبل ۳۴ درصد و قیمت گندم ۱۷ درصد و قیمت برنج ۲۵ درصد کاهش یافته است. در مقایسه با ژانویه ۲۰۲۰، قیمت ذرت ۱۳ درصد، گندم ۱ درصد و قیمت برنج ۴۸ درصد بیشتر است. بر اساس این گزارش تورم